

דף עד.

עין משפט ה.

או"ח סימן תעו סעיף א

א. מקום שנהגו לאכול צלי בליל פסח אוכלים, ומקום שלא נהגו אין אוכלים גזירה שמא יאמרו בשר פסח הוא א.

ב. בכל מקום אסור לאכול שה צלוי כולו כאחד בליל פסח, משום שנראה כאוכל קדשים בחוץ, ואם היה חתוך או חסר בו אבר ג הרי זה מותר במקום שנהגו לאכול צלי.

הגה: ולא יאכל ולא ישתה הרבה יותר מדאי כדי שלא יאכל האפיקומן על אכילה גסה ד, או אם ישתה הרבה ישתכר וישן מיד ה.

עין משפט ו.

יו"ד סימן עז סעיף א

א. עופות או גדיים שממלאים אותם בבשר שלא נמלח אם לצלי מותר י

א. ממשנה פסחים נ"ג. ומקום שנהגו שלא לאכול צלי גם בליל ט"ו באייר אסור לאכול צלי וטעם אחד להם, ובאשכנז נהגו שלא לאכול צלי. כה"ח אות א'. גם במקום שנהגו לאכול הצלי שמניחים בקערה אין אוכלים אותו בלילה. כה"ח אות ג'. גם במקום שנהגו שלא לאכול י"א דוקא בלילות ולא ביום, ויש נהגו גם ביום וגם בלילה בב' ימים ראשונים של פסח, בשלו ואח"כ צלאו אסור במקום שנהגו איסור משום מראית העין. מ"א ס"ק א'.

ב. אבל עגל במקום שנהגו היתר אפי' צלוי שלם מותר. ר"ח.

ג. שנחתך אבר אחד מגופו קודם צליה.

ד. והגם שהפסח נאכל על השבע, מ"מ בעינן מתאווה לאכול קצת, כ"כ הב"ח.

ווג' אכילות הן, א' מתאווה לאכול מעט מצוה מן המובחר. ב' שאינו מתאווה אבל אינו קץ במזונו יוצא ידי חובה אבל לא מן המובחר ובאיסורין חייב בכה"ג. ג' בקץ במזונו לא יצא ידי חובה ובאיסורין בכה"ג פטור. כה"ח אות י"ז.

ה. והיינו שלא יוכל לגמור ההלל או ישן, ותניא בתוספתא שחייב אדם לעסוק בהלכות פסח כל הלילה. כה"ח אות י"ט.

ו. מימרא דרבא בפסחים דף ע"ד. והיינו העוף או הגדי ממולא בבשר טחון שאינו נמלח. ב"י בשם הרא"ש.

אפי' פיהם למעלה ואפי' נמלח העוף או הגדי^ז, דכמו שכולע דם מבשר המילוי כך פולטו.

הגה: וכ"ש אם נמלח הפנימי ולא החיצון^ח דנורא משאב שאיב ולא נבלע כלל בפנימי.

א. ב. לבישול אסור למלאות העופות והגדיים בבשר אחר אלא א"כ נמלחו כל אחד לבדו^ט אבל אם לאחר שמילאם מלח החיצון דם הפנימי^י אינו נפלט.

הגה: ולכתחילה אין לעשות שום מילוי גם לצלי אלא א"כ נמלחו שניהם. ואם יש במילוי ביצים^כ הנקרשים כאילו נתבשל בקדרה ואסור אפי' בדיעבד גם בצלי אם לא נמלחו שניהם.

הגה: בשר שלא נמלח ולא הודח שנצלה עם בשר שנמלח והודח מותר בדיעבד^ל, אבל לכתחילה אסור לצלות בשר שנמלח והודח עם בשר שלא נמלח אפי' הודח.

ז. החיצון, ואפי' הודחו אחרי המליחה שאז אינו פולט אפי' ציר ג"כ מותר. ש"ך ס"ק א'. ופר"ח אות א'.

ח. הש"ך בס"ק ב' חלק על דברי הרמ"א דאם נמלח הפנימי ושהה כדי מליחה והחיצון תפל או לא שהה שיעור מליחה נאסר הפנימי שלגביו אין אומרים כבולעו כך פולטו, אבל הפר"ח באות ב' הסכים עם דברי הרמ"א והשיג על דברי הש"ך.

ט. וידיחם אחר המליחה. ש"ך ס"ק ג'.

י. ולא דומה לחתיכה עבה דמותר דאין הפנימי נחשב לחתיכה אחת עם החיצון. ש"ך ס"ק ד'.

כ. כל זה לדעת החולקים על הרמב"ם, אבל לדעת הרמב"ם והרשב"א אין הפרש בין ביצים לבשר דסתמא אמרו מולייתא שרי, ויש לסמוך עליהם בהפ"מ. כף החיים אות י"ב. והפר"ח כתב דאנו אין לנו אלא פסק מר"ן ואפי' בביצים אמרינן כבולעו כך פולטו. שם באות י"ג.

ל. זהו רק לדעת הרמ"א אבל לדידן מותר אפי' לכתחילה. פר"ח אות ה'. וכף החיים אות ט"ו.

דף עד:

עין משפט א.

יו"ד סימן עב סעיף א

א. הלב מתקבץ הדם בתוכו בשעת שחיטה ^מ לכן צריך לקורעו ^נ קודם המליחה ולהוציא דמו ולמולחו אחר כך, ואז מבשלו ^ס.

הגה: ויש מחמירין מלבשלו ^ע ורק צולין אותו.

עין משפט ב.

יו"ד סימן עה סעיף א

א. המדביק בצק בעוף שלא נמלח ^פ אסור דאנו לא בקי אין במה ובאיזה אופן התירו בגמ'.

הגה: אבל מותר למשוך בשמן או בציר ^צ בשר שלא נמלח דאין זה מעכב

מ. מימרא דר' זירא בכריתות דף כ"ב ע"א. והביאו הרי"ף והרא"ש בפ"ז דחולין. וג' מיני דמים הם בלב אחד המובלע בשרו. ואחד דם הכנוס בתוך הלב והם בכרת. והשלישי הדם הנמשך אליו בשעת השחיטה מעלמא והוא בלא תעשה. וכתב הכנה"ג דניכר הוא שדם הלב צלול הוא ודאית מעלמא קרוש. וזו דעת הרי"ף והרא"ש אבל שיטת רש"י והרשב"א אין בלב אלא ב' מיני דמים. כף החיים אות א'.

נ. גם בשליל הנמצא במעי בהמה שניתר בשחיטת אמו צריך לקרוע הלב שבתוכו.

ס. אפי' עם שאר בשר. ש"ך ס"ק א'.

ע. שמא יבשלנו בלא קריעה וכתב הרש"ל דיש להקל דאין זו גזירה בתלמוד ולא בגאונים. ט"ז ס"ק א'. במקומות שנוהגים לבשלו אחר הקריעה ומליחה יש לחתוך ערלת הלב כדי שיצא הדם דרך החתך. וכ"כ הרמ"א בסוף סעיף ב'. ובסוף מסכת הוריות איתא דה' דברים משכחים את הלימוד ואחד מהם האוכל את לב בהמה והעוף וצריך להזהר כי שם תכלית התקשרות נפש הבהמית והיצר הרע מתקשר באדם האכלו, ומטעם זה האוכלו גורם לו שכחה וטפשות הלב. וזכרים וכן נשים מעוברות יזהרו שלא לאכול הלב אבל נשים ובתולות מותר להם לאכול הלב אפי' של בהמה וכל זה משום שכחה אבל אם משום יצר הרע משמע דאין חילוק בין איש לאשה. כף החיים אות ו'. ויש להזהר גם במוח. שם.

פ. בגמ' פסחים דף ע"ד. דבנמלח והודח מותר בכל גוונא. והיינו בשעת צלייה. ש"ך ס"ק א'. וה"ה בשר בהמה.

צ. פי' בציר בשר שנמלח מותר למשוך בשר שלא נמלח לפני הצליה דאין מעכב פליטתו. והיינו בציר כשר שזב מבשר שכבר נמלח והודח. כף החיים אות ה'. וה"ה בשומן אווז

הפליטה.

עין משפט ג.

יו"ד סימן עז סעיף א

א. עופות או גדיים שממלאים אותם בבשר שלא נמלח אם לצלי מותר ^ק אפי' פיהם למעלה ואפי' נמלח העוף או הגדי ^ר, דכמו שכולע דם מבשר המילוי כך פולטו.

הגה: וכ"ש אם נמלח הפנימי ולא החיצון ^ש דנורא משאב שאיב ולא נבלע כלל בפנימי.

א. ב. לבישול אסור למלאות העופות והגדיים בבשר אחר אלא א"כ נמלחו כל אחד לבדו ^ת אבל אם לאחר שמילאם מלח החיצון דם הפנימי ^א אינו נפלט.

הגה: ולכתחילה אין לעשות שום מילוי גם לצלי אלא א"כ נמלחו שניהם. ואם יש במילוי ביצים ^ב הנקרשים כאילו נתבשל בקדרה ואסור אפי'

או בשומן בהמה או בשום מותר דאין זה מעכב פליטתו. ועיין בדברי הכף החיים באות י"א על דברי הפר"ח לענין פשטידה.

ק. מימרא דרבא בפסחים דף ע"ד. והיינו העוף או הגדי ממולא בבשר טחון שאינו נמלח. ב"י בשם הרא"ש.

ר. החיצון, ואפי' הודחו אחרי המליחה שאז אינו פולט אפי' ציר ג"כ מותר. ש"ך ס"ק א'. ופר"ח אות א'.

ש. הש"ך בס"ק ב' חלק על דברי הרמ"א דאם נמלח הפנימי ושהה כדי מליחה והחיצון תפל או לא שהה שיעור מליחה נאסר הפנימי שלגביו אין אומרים כבולעו כך פולטו, אבל הפר"ח באות ב' הסכים עם דברי הרמ"א והשיג על דברי הש"ך.

ת. וידיחם אחר המליחה. ש"ך ס"ק ג'.

א. ולא דומה לחתיכה עבה דמותר דאין הפנימי נחשב לחתיכה אחת עם החיצון. ש"ך ס"ק ד'.

ב. כל זה לדעת החולקים על הרמב"ם, אבל לדעת הרמב"ם והרשב"א אין הפרש בין ביצים לבשר דסתמא אמרו מוליינתא שרי, ויש לסמוך עליהם בהפ"מ. כף החיים אות י"ב. והפר"ח כתב דאנו אין לנו אלא פסק מר"ן ואפי' בביצים אמרינן כבולעו כך פולטו. שם באות י"ג.

בדיעבד גם בצלי אם לא נמלחו שניהם.

הגה: בשר שלא נמלח ולא הודח שנצלה עם בשר שנמלח והודח מותר בדיעבד^א, אבל לכתחילה אסור לצלות בשר שנמלח והודח עם בשר שלא נמלח אפי' הודח.

עין משפט ד. **יו"ד סימן פה סעיף א**

א. יש חוטים שאסורים משום דם שבהם^ד כמו חוטין שביד ושבתף, ושבלחי התחתון שבצד הלשון משני הצדדים, ובלשון, ובצואר, וחוטי הלב, וחוטי העוקץ, וחוטי הדקין שהם בתוך שומן הדקין כמו בית עכביש זה בזה.

הגה: ונוהגים להסיר ג"כ ג' חוטי אורך אצל החזה מבפנים, וכן חוטים שאחורי האזנים וזה חומרא בעלמא.

א. **ב.** גם הקרום שעל המוח^ה שבקודקד וקרום שעל הביצים צריך להסיר, ומליחה לא מועילה בהם אם לא שיחתכם תחילה ואח"כ ימלחם.

א. **ג.** הני מילי שצריך הסרת החוטים הנ"ל לבשלם בקדרה אבל לצלי אינם צריכים לא חתיכה ולא מליחה דנורא משאב שאיב^ו.

ו י"א^ז דוקא כשפני החוטים על פני האש אבל אם הם מובלעים בתוך

ג. זהו רק לדעת הרמ"א אבל לדידן מותר אפי' לכתחילה. פר"ח אות ה'. וכף החיים אות ט"ו.

ד. מחולין צ"ג. ואפי' ששחט הורדין שבצואר, כמו שכתב בסי' ס"ב אסורין החוטין אלו לפי שאינם נגררין דרך הוורדין. ב"י בשם הרשב"א. ואפי' בעוף צריך לחתוך חוטין אלו. כף החיים אות א'.

ה. כתב הט"ז בס"ק ב' דמותר לצלות כבד כשהיא כרוכה בתוך נייר על האש ולא אומרים שהנייר מפסיק בין הכבד ובין האש והוי כבישול, אבל המשבצות זהב אות ב' ועוד חלקו על הט"ז. כף החיים אות ד'.

ו. טור בשם הגאונים ולזה הסכים הרא"ש והוא דעת רוב הפוסקים. כ"כ הב"י.

ז. ב"י בשם הרשב"ץ.

הבשר אין האש שואבתם אלא אם יחתכם.

הגה: אם לא נטלם ובישלם בלא חתיכה צריך ששים נגד כל החוטים^ח, ובצלי סגי בקליפה^ט במובלעים בתוך הבשר.

יו"ד סימן פה פעיף ד

ה. ו. ביצי זכר כל זמן שלא שלמו לו ל' יום לגדי ולטלה^י מותרים לקדרה בלא קליפה אפי' יש בהם כמו חוטים אדומים, ואם מלאו לו ל' ימים אם יש בהם כמו חוטין אדומין אסורין לקדרה בלא קליפה אבל לצלי מותרים^כ.

הגה: ונהגו לנקר הביצים אף בפחות מל' ל' יום, ולהסיר משם הגיד ולחותכם להרבה חתיכות.

הגה: נהגו להוציא מן הכתף הבשר שהוא משום מיאוס, וכן עינוניתא דוורדא ולהשליכה ולא לאוכלה משום מיאוס, וכן בין פרסאות רגלי הבהמה להסיר משם הבשר הלבן משום מיאוס.

יו"ד סימן כז פעיף ד

ה. ד. נצרר הדם מחמת המכה אסור לבשלו עד שיחתוך המקום^מ וימלחנו

ח. ובחוטי הצואר א"צ ששים משום דמנתח הבהמה אבר אבר אלא דלכתחילה צריך ליטלם. ש"ך ס"ק ד'.

ט. וה"ה במליחה צריך קליפה וכל זה חומרא בעלמא אבל אם לא קלפוהו ובשלוהו כן מותר בדיעבד. כ"כ הש"ך בס"ק ה'.

י. אבל ביצי שור אפי' פחות מל' יום אסורים בלי ניקור הקרום שעליהם, ולפי המנהג גם בטלה וגדי אסורים בפחות מל' יום לדעת הרמ"א.

כ. אפי' בלא חתיכה כיון דמופשטים ועומדים פניהם על פני האש. ש"ך ס"ק י'.

ל. משום דלא פלוג כדי שלא יטעו בלאחר ל' יום. ש"ך ס"ק י"א. ואם נתבשלו כן מותרים אפי' אין ששים נגדם דלא מוחזקים שיש שם דם. ש"ך שם.

מ. אין הפירוש שיחתכנו ויזרקנו אלא בעודו מחובר עם שאר הבשר יחתכנו ויעשה בו קרע ולא ימלחנו בלא קריעה. כף החיים אות ט"ו.

יפה, אבל מותר לצלותו ^א אפי' בלא חיתוך ומליחה ^ב.

הגה: וי"א דמשום כך יש להחמיר לחתוך בבשר שבמקום השחיטה או לקלף מקום השחיטה ^ע, הואיל ונצרר שם הדם בשעת השחיטה.

עין משפט ה. יו"ד סימן סז סעיף ה

ה. בשר שלא נמלח ^ב ונתנו אותו בחומץ כדי להצמית דמו בתוכו, אם נתאדם הבשר זה סימן שנעקר הדם ממקומו והחומץ אסור, אבל הבשר מותר לאוכלו רק צלי ולבשלו צריך חתיכה ומליחה, ואם לא נתאדם הבשר החומץ מותר והבשר מותר לאכלו חי ^ז.

עין משפט ו. יו"ד סימן סז סעיף ו

ו. חומץ שנתנו בו בשר פעם אחת להצמיתו לא יצמית בו בשר אחר משום שכבר תשש כוחו, אבל כל שלא חלטו בו אפי' אינו חזק מותר לחלוט בו.

ג. ואחרי שצלאו או חתכו ומלחו לבשלו כדינו אפי' לא הלך המראה האדמימות שבו מותר. כ"כ הרשב"א. שם באות ט"ז.

אם נמצא בחתיכה אחת שבסיר שנצרר בה דם בין העור והבשר או בין הבשר והעצמות צריך שיהיה שישים באותה חתיכה עצמה כנגד הדם שנצרר שם ואם לאו צריך ס' כנגד כל החתיכה דהחתיכה עצמה נעשית נבלה ונאסרה לדעת הרמ"א והפוסקים שאמרינן חתיכה נעשית נבלה גם בשאר איסורים בסי' צ"ב סעיף ד', אבל לדעת השו"ע דאין נעשית נבלה אלא בבשר וחלב לבד א"צ ס' רק כנגד הדם ואפי' אין בחתיכה עצמה ס' כנגד הדם, ודבר זה מצוי מאוד בעוף בירכיים בחיבור לגוף. כף החיים אות י"ז.

ס. זו דעת מר"ן השו"ע בריש סי' ע"ו דלצלי א"צ מליחה אבל לפי מה שקימ"ל שם דכל צלי צריך מליחה קצת פשיטא דגם כאן לא עדיף משאר בשר. ש"ך ס"ק י'.

ע. ברוצה לבשלו אבל לצלי שרי בכל גוונא. ש"ך ס"ק י"א.

פ. אבל בנמלח ושמנו אותו בחומץ והאדים מותר לאכלו חי וגם החומץ מותר. כף החיים אות כ"א, ופשוט הוא.

צ. או לבשלו ע"י מליחה. ש"ך ס"ק י"ב. ומשמע דלדעת השו"ע די במליחה וא"צ חתיכה, ולדברי הט"ז יש להחמיר גם בחתיכה.

הגה: י"א דבזמן הזה אין אנו בקיאים בחליטה ואסור לצמות בחומץ, וכן נוהגין במדינות אלו ק.

ק. י"א דבזה"ז אין אנו בקיאים, ובדיעבד מותר. כ"כ הש"ך בס"ק י"ג, ודלא כהב"ח. ודוקא בעבר בשוגג אבל במזיד אסור. כ"כ הריטב"א בחידושיו על הדף קי"ג.